

KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZER

**A TOLNA MEGYEI
KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÁS
MUNKATERV**

2020

Illyés Gyula Megyei Könyvtár
Szekszárd

Tartalomjegyzék

1.Helyzetkép	3
1.1Tolna megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban	3
1.2A központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználási terve	6
2.A megyei könyvtár által nyújtott szolgáltatások	8
2.1.Állománymenedzsment	8
2.1.1.Gyűjteményfejlesztés	8
2.1.2.Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása	9
2.2.Dokumentumszolgáltatás	10
2.3.Információs szolgáltatás	11
2.4.Közösségi szolgáltatások	12
2.5.Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékossgal élők számára	13
2.6.Szakmai képzés, továbbképzés	14
2.7.Eszközbeszerzés	14
2.8.A megyei könyvtár által a kistélepülési megállapodásban vállalt szolgáltatás	16
3.Szolgáltató könyvtár	17
4.Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása	17
5.A kommunikáció dokumentálása	18

1. Helyzetkép

1.1. Tolna megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban

Megyénkben minden településen elérhető a nyilvános könyvtári szolgáltatás, 109 településből 12 önállóan, 97 a KSZR-en keresztül biztosítja az ellátást. A megyében szolgáltató könyvtári feladatot egyedül a Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár lát el. Részfeladatok megoldására megállapodást kötöttünk a volt szolgáltató könyvtárakkal (Tamási, Paks, Bonyhád, Dombóvár). A Tolna Megyei Illyés Gyula Megyei Könyvtár rendelkezik azokkal a feltételekkel, amelyek a jogszabály szerint alkalmassá teszik a szolgáltató könyvtári feladatok ellátására:

- önálló költségvetéssel rendelkezik, jogszabály értelmében 2015. július 1-től gazdálkodását a fenntartó látja el, 1 fő ügyintézőt biztosítva az intézménybe
- rendelkezik saját gépkocsival (5 db)
- rendelkezik integrált könyvtári programmal (Corvina)
- saját rendszergazdát alkalmaz az adatbázisok karbantartására, szervergépek felügyeletére
- honlapján keresztül biztosítja az adatbázisok online elérhetését, a távhasználatot
- szakmailag felkészült munkatársakkal rendelkezik

Intézményünkben 2013-ig önálló területi-módszertani osztály nem volt. A feladatot egy 8 órás területi referens és két, egyéb munkaterületen dolgozó könyvtáros segítőként látta el

A feladatokat ellátó személyek számának alakulása: összesen 18 fő, teljes munkaidőre átszámítva 9 fő.

- 8 órában 1 osztályvezető, 1 rendezvényszervező, 2 feldolgozó könyvtáros, 1 gépkocsivezető
- Részmunkaidőben (heti 5-10 óra) megbízási szerződéssel 5 fő
- Megbízási szerződéssel (saját állományok retrospektív feldolgozására), városi könyvtárak munkatársai a személyes kapcsolattartás segítésére 7 fő
- 1 fő informatikus

4 körzetet alakítottunk ki, kijelöltünk minden körzetnek egy kapcsolattartót a helyi kollegák közül, hozzárendelve 1-1 segítőt a volt szolgáltató könyvtárak munkatársai közül.

A retrospektív feltárássra, a saját állományok nyilvántartásba vételére, dokumentumok szerelésére megbízási szerződéssel alkalmaztunk olyan munkatársakat, akik korábban pályázatokhoz alkalmazásban voltak intézményünkben, és ismerik a Corvina szoftvert, illetve a hozzákapcsolódó egyéb feladatokat.

Felvettük a kapcsolatot a volt szolgáltató könyvtárakkal: Tamási, Bonyhád, Paks, Dombóvár vállalta, hogy továbbra is részt vesz segítőként a környező településekkel kapcsolatos

részfeladatok ellátásában (személyes kapcsolattartás, rendezvények kiajánlása stb.). Megegyeztünk abban, hogy mind a négy város fogad nagyobb letétet a gyakran keresett könyvekből, amelyeket a közeli településeknek könyvtárközi kölcsönzéssel elérhetővé tesz. Így lehetővé válik, hogy a népszerű dokumentumokat nem kell minden könyvtárnak megvenni, mégis eljut mindenhová.

Megbízási szerződéssel a volt szolgáltató könyvtárak 1-1 munkatársa vállalta, hogy igény szerint munkaidőn túl továbbra is vállal térségi feladatokat a megyei könyvtár felkérésére.

A könyvtárosokkal az egyes körzetek felelősei tartják a kapcsolatot, a fenntartóval az osztályvezető vagy a megyei könyvtár igazgatója.

A könyvtárosi gépek távfelügyeletére és karbantartására, az új eszközök kiszállítására, telepítésére vállalkozói szerződéssel egy informatikai céget alkalmazunk.

A kistéleplési könyvtárellátás célja Tolna megyében

- Helytől és időtől független, esélyegyenlőséget kínáló, igény szerinti könyvtári információs és közösségi szolgáltatás biztosítása a megye egész területén
- Optimális állomány összetétel elérése tervszerű apasztással és bővítéssel
- IT eszközök teljes körű kiépítése, megújítása
- Korszerű szolgáltatások egységes informatikai rendszer használatával
- A kistéleplési könyvtár a könyvet kölcsönző intézmény helyett az „információ tárháza”, a településen belül a „találkozások házaként” jelenjen meg
- Segíti a helyi identitást erősítő helyismereti, helytörténeti kutatásokat, amellyel egyben lokális értékeket népszerűsít országosan, támogatja helyi gazdasági és társadalmi szerveket
- Fontos szempont az olvasás népszerűsítése, hagyományos és új eszközökkel; az élethosszig tartó tanulás megszervezése, a használó képzés és a rendszeres élményszolgáltatások biztosítása (rendezvények, helyi és országos programokban való részvétel)
- A könyvtári nyitva tartás növelése, a személyzet szakmai felkészültségi szintjének emelése képzéssel, továbbképzéssel, szakmai segítségnyújtással, szakmai előadásokkal
- A minőségirányítás elemeinek alkalmazása a kistéleplési könyvtárakban

Prioritások 2020-ban

- Az egységes megyei adatbázis megteremtése és a kistéleplési saját állományok retrospektív feltárásának folytatása 7 településen
- Könyvtárhelyiségek megújítása
- Informatikai eszközök cseréje
- Marketing tevékenység megerősítése
- A programok közül a használó képzés gyakoriságának növelése
- A minőségirányítás bevezetésének első lépéseként elfogadtattuk a kollégákkal, hogy a minőségi munka kiemelten fontos eleme a használói igények megismerése, ezért 2020-ban használói elégedettség mérést fognak végezni a kistéleplési munkatársak

Könyvtárak		könyvtárak száma (db)	Lakosságszám összesen
Könyvtárellátási Szolgáltató helyek	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 0 - 500 lakosú településen	31	9251
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 501 - 1000 lakosú településen	28	19825
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1001 - 1500 lakosú településen	18	20900
	ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1501 - 5000 lakosú településen	20	45830
Összesen		97	95806
Nemzetiségi könyvtárat fenntartó nemzetiségi önkormányzattal kötött megállapodás alapján		0	0
A települési közkönyvtári és iskolai könyvtári feladatokat együttesen ellátó szolgáltató helyek száma		12	15533
ebből megkötött megállapodások száma		0	0

1.2. A központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználási terve

Tolna megye Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer 2020. évi költségvetési támogatásának felhasználási terve				
		kiadások	összesen	%
Személyi jellegű kiadások összesen			16 000 000	20,36
	Szakmai szolgáltatás megbízási díja munkakörön kívüli és munkaidőn túli feladatra	14 000 000		
	Közösségi programok előadóinak, oktatóinak és közreműködőinek megbízási díjai	2 000 000		
Személyi juttatások járulékai összesen			2 500 000	3,18
	Személyi juttatások járulékai	2 500 000		
Dologi kiadások összesen			60 072 580	76,45
Dokumentumszolgáltatás			20.530.000	26,12
	Dokumentumbeszerzés összesen			
	Könyv	15 000 000		
	Folyóirat, napilap	5 000 000		
	Nem hagyományos dokumentumok	500 000		
	Könyvtárközi kölcsönzés - egyedi dokumentumokra vonatkozó kérések teljesítése (postaköltség, csomagolás stb.)	30 000		
Információszolgáltatás			100 000	0,12
	Adattárak, adatbázisok szolgáltatás díja (pl. EBSCO), honlapfejlesztés, retrospektív feldolgozás, konverzió, oktatásban, képzésben résztvevők információellátásának segítése Helyismereti információk biztosítása, digitalizálás	100 000		
Közösségi szolgáltatás			9 000 000	11,45
	Digitális írástudás fejlesztés, információs műveltség elsajátításának, használóképzés, tanulási folyamatok támogatása, ODR-MOKKA működéséről tájékoztatás	1 000 000		
	Olvasásfejlesztő, ismeretterjesztő, a könyvtár szolgáltatásait népszerűsítő programok, kulturális, közösségi rendezvények, egyéb programok, kiállítások szervezése	8 000 000		
Könyvtárosképzés, továbbképzés			1.000 000	1,27
	Könyvtári személyzet rendszeres képzése, továbbképzése, szakmai napok költségei (tanfolyamok költsége, utazás, csoportos étkezés)	1.000 000		
Szolgáltatások szakmai anyagköltsége			800 000	1,01
	Szakmai nyomtatványok, vonalkód, könyvtámasz, címkék, filmulux, olvasójegy stb.	600 000		
	Kültéri és beltéri táblák, feliratok, képkeretek, betű- és szakjelzet készlet stb.	200 000		

Szolgáltatások infokommunikációs költsége		3 900 000	4,95
Nem adatátviteli célú távközlési díjak	400 000		
Adatátviteli célú távközlési díjak	0		
Szoftverüzemeltetés, licenc díj, portálszolgáltatás díja	3 500 000		
Szolgáltatások szállítási költsége		2 680 000	3,41
Gépkocsi/könyvtárbusz üzemeltetés kiadásai (hajtó- és kenőanyag, biztosítás, szerviz)	2 600 000		
Egyéb szállítási költség, csoportos utazás költsége	50 000		
Postaköltség (egyéb postai küldemény)	30 000		
Szolgáltatások egyéb kiadásai		1 000 000	1,27
Pénzügyi szolgáltatás, bankköltség, közbeszerzés költsége Egyéb általános költségek Irodaszerek, egyéb nyomtatvány	1 000 000		
Továbbszámlázott (közvetített) szolgáltatások kiadásai államháztartáson belülről - szolgáltatás vásárlása városi könyvtártól	0		
Szolgáltatások marketing eszközei		2 500 000	3,18
Szolgáltatást népszerűsítő, tájékoztató kiadványok, programmeghívók, hirdetés, reklámköltségek	2 500 000		
Szolgáltatások kísértékű tárgyi eszközei		5.547 580	7,06
Fejlesztő játékok, eszközök kiegészítő célbútorok, berendezési tárgyak, számítástechnikai eszközök, elektronikai eszközök	5 547 580		
Szolgáltatások beruházási, fejlesztési költsége		12 665 000	16,11
Számítástechnikai nagyértékű eszközök, szoftverek	12 165 000		
Szállító jármű vásárlása	0		
Szoftver- és adatbázisfejlesztés	500 000		
Egyéb	0		
Egyéb, a fenti kategóriákba nem sorolható tétel		350 000	0,44
Egyéb készletbeszerzés (garázs bérleti díj)	350 000		
Támogatás összesen		78 572 580	

A Tolna megyei KSZR a teljes költségvetés 20,36%-át tervezi a **személyi kiadások** fedezésére, amely összeg terhére kerülnek kifizetésre a megbízási díjak is.

A **dologi kiadások** tekintetében 2020-ban a következő tételek jelentősek:

A legnagyobb hangsúly továbbra is a *dokumentumbeszerzésen* van. A teljes költségvetés több, mint az egynegyedét 26,12%-ot (20.530.000 Ft) fordítunk könyv, folyóirat és nem hagyományos dokumentum beszerzésére, amelyek a szolgáltatás alapját jelentik.

A másik fontos tétel a szolgáltatások beruházásai, fejlesztési költsége. 2020-ban ismét tervezzük nagyértékű számítástechnikai eszközök beszerzését 12.165.000 Ft értékben.

A másik jelentős tétel a közösségi szolgáltatás keretén belül a könyvtári programok szervezése, kialakítása, lebonyolítása. Erre idén 8.000.000 Ft-ot tervez az intézmény.

A negyedik arányaiban nagy tétel az eszközbeszerzésre és bútorra tervezett összeg (5.547.580Ft). Ebbe a kategóriába tartoznak az kiegészítő célbútorok, elektronikai eszközök.

2. A megyei könyvtár által nyújtott szolgáltatások

2.1. Állománymenedzsment

2.1.1. Gyűjteményfejlesztés

	darabszám	értéke nettó Ft-ban
Könyvbeszerzés	7500	15.000.000.-
Hangoskönyv beszerzés	50	86.500.-
Folyóirat, heti-, napilap	680	5.000.000.-
Nem hagyományos dokumentum (DVD)	50	250.000. -
Egyéb (diafilm)	120	163.500.-
Összesen	8400	20.500.000.-

2020-ban az előző évek dokumentumbeszerzései alapján 7500 db könyv beszerzését tervezi a Tolna megyei KSZR 15.000.000 Ft értékben.

Elsődleges szállító partnerünk továbbra is a KELLÓ és a LÍRA, a Könyvtárellátó 35%-os kedvezményt biztosított, a LÍRA 36%-os kedvezményt a magyar nyelvű könyvekre, a nem hagyományos dokumentumokra változó 10-20% a kedvezmény. DVD-ket más szállítótól szerzünk be, mert a fenti két cég nem mindent tud kölcsönzési jogdíjjal biztosítani.

Továbbra is a KELLÓ-tól rendeljük a periodikákat, az általuk küldött listából szabadon választhatnak a könyvtárosok a helyi igényeknek megfelelően 60 000,- Ft értékben, melyből 7-8 fféle folyóiratot lehet rendelni településenként.

2.1.2. Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása

Település	Lakónépessége	A településen helyben lévő dokumentumok száma (cseréletét nélkül)	A településen helyben lévő dokumentumok számának növekedése (cseréletét nélkül)	Elektronikus nyilvántartásba vett dokumentumok (%-ban)	Elektronikus nyilvántartásba vett dokumentumok számának növekedése (%-ban)	A szolgáltató hely dokumentumállománya elektronikus katalógusban (cserélettel együtt): teljes mértékben feltárt (100 %) részben feltárt (becslés %-ban) nem érhető el (0 %)	A szolgáltató hely dokumentumállományának növekedése az elektronikus katalógusban (cserélettel együtt): teljes mértékben feltárt (100 %)	Selejtezendő dokumentumok százalékos aránya (becslés %-ban)	Selejtezendő dokumentumok tervezett százalékos aránya (becslés %-ban)	Raktári jelzetek megfelelése (0 % nincs, 100 % teljes mértékben megoldott)	Raktári jelzetek megfelelése tervezett (0 % nincs, 100 % teljes mértékben megoldott)	Vonalkódolás (0 % nincs, 100 % teljes mértékben megoldott)	Vonalkódolás arányának tervezett növekedése (0 % nincs, 100 % teljes mértékben megoldott)
Összesen:	95806	317635	-29867	0	0	100	0	4.55	4.75	100	100	100	100
1-500 lakosú településen	9251	62053	-6097	0	0	100	0	2.75	3	100	100	100	100
501 - 1000 lakosú településen	19825	68457	-7746	0	0	100	0	4.75	5	100	100	100	100
1001 - 1500 lakosú településen	20900	63474	-24802	0	0	100	0	5.75	6	100	100	100	100
1501 - 5000 lakosú településen	45830	123651	+9228	0	0	100		4.97	5	100	100	100	100

A településen helyben lévő dokumentumok számának csökkenése mögött a települések saját állományának aktív selejtezése áll. 2020-ban a Tolna megyei KSZR folytatja a szolgáltató helyeken található cseréletén kívüli állományok (amelyek jelenleg a helyi önkormányzatok tulajdonában vannak) selejtezését. A tapasztalatok alapján elmondható, hogy ennek az állománynak nagy része elhasználódott, elavult, selejtezendő dokumentum, azonban az önkormányzatok dokumentumokhoz való ragaszkodása miatt ez a feladat nem egyszerű.

2020-ban a Tolna megyei KSZR tervei között szerepel, hogy ahol a település saját állománya fel lett dolgozva a Corvina programmal, és ahol megfelelő a humán erőforrás azokon a településeken kezdjék meg az elektronikus kölcsönzést. Ehhez szükséges a kistelepülésen lévő munkatársak felkészítése, betanítása. Ezt a megyei könyvtárban dolgozó kapcsolattartó munkatársak fogják oktatni.

2020-ban is 7-8 település saját állományát tervezzük a Corvina programmal elektronikusan feldolgozni. A 97 településből még 24-ben nem valósult meg ez a munka.

2.2. Dokumentumszolgáltatás

A dokumentumszolgáltatás elsődleges formája a negyedévenként kiszállításra kerülő cseréletét. A kiszállítást a megyei könyvtár személyautóival végezzük el.

Az elmúlt években több szakmai napon tájékoztattuk a könyvtárosokat az Országos Dokumentum-ellátási Rendszer (ODR) szolgáltatásról, bemutattuk a könyvtárközi kölcsönzés folyamatát, a regisztráció menetét. A folyamat lépéseiről egy videót is készítettünk, amit honlapunkon tettünk közzé.

A volt mozgókönyvtári szolgáltató városi könyvtárakban (Bonyhád, Dombóvár, Paks, Tamási) letétet működtetünk a gyakran keresett, népszerű dokumentumokból, ahonnan a környező települések munkatársai személyesen kölcsönözhetnek a könyvtárközi kölcsönzés elvei alapján. Így ezeket a könyveket elegendő kisebb példányszámban megvenni, annak ellenére, hogy sok helyen keresik őket. Természetesen a megyei könyvtár állománya is rendelkezésre áll könyvtárközi kölcsönzéssel minden település számára.

Az ellátórendszer tagjai számára a könyvtárközi szolgáltatás ingyenes, a postaköltséget az állami támogatásból finanszírozzuk.

A könyvtárközi kölcsönzés nagymértékben hozzájárul a dokumentumokhoz való hozzáférés azonos esélyéhez.

Tervezett könyvtárközi forgalmi adatok a KSZR szolgáltatásban:

A kistelepüléseknek könyvtárköziben küldött dokumentumok száma:	
eredetiben	2100
elektronikusan	10
fénymásolatban	15

2.3. Információs szolgáltatás

Az elsődleges kapcsolattartási forma a településeken dolgozó munkatársak és a szolgáltató könyvtár kapcsolattartói között az elektronikus levél és a telefon. A KSZR munkáját 4 kapcsolattartó kolléga segíti a megyei könyvtárban. Őket bármikor keresheti a kistelepülési könyvtáros telefonon vagy e-mailben. Hetente egyszer mindegyikük felkeres 4-5 könyvtári szolgáltató helyet. Ilyenkor átnézik a polcok rendjét, a nyilvántartásokat, megbeszélnek az aktuális problémákat, átadják a friss információkat.

Az információszolgáltatás további eszköze a 2018-ban megvalósult és 2019-ben megújult weboldalunk. Megtalálhatók rajta a Tolna megyei szolgáltató helyek alapvető információi, letölthető dokumentumok, a kapcsolattartó kollégák elérhetőségei, illetve videós segítségnyújtás például a Corvina Integrált Könyvtári Rendszer használatához. A szerkesztését és az adatok feltöltését a kapcsolattartó kollégák közül ketten végzik. A szolgáltató helyek alapvető információinak, nyitvatartási idejének, elérhetőségeiknek hozzáférhetővé tétele azért is különösen fontos, mert a megyében a legtöbb önkormányzat nem rendelkezik saját folyamatosan frissülő honlappal. A weboldal elérhetősége: <http://kszr.igyuk.hu/>

A Corvina Integrált rendszerben a kistelepülési könyvtárosok megnézhetik szolgáltatóhelyük saját állományát és azt, hogy milyen dokumentumok vannak az adott településen cseréletétként. 2014-ben indult egy plusz kommunikációs felület a Tolna Megyei KSZR facebook oldal, amely egy nyilvános oldal és bárki láthatja. 2019-ben készítettünk egy másik Facebook oldalt is, KSZR Könyvtárosok Tolna Megyében, amely már zártkörű, kizárólag a megye kistelepülési könyvtárosai lehetnek a tagjai. Mindkét oldalt folyamatosan frissíti két kapcsolattartó kolléga. 2020-ban három szakmai napot tervezünk megvalósítani, alkalmanként 4 helyszínen, 4 időpontban. (Összesen 12 időpont és helyszín.) A helyszínek kiválasztásánál mindig fontos szempont, hogy jó példákkal találkozzanak a résztvevők a fenntartó és a kistelepülési könyvtár kapcsolatát illetően. Az összejöveteleken mindig képviselteti magát a helyi fenntartó is, és

bemutatja a település kulturális életének szervezési, működtetési tevékenységét, a sikeres pályázati projekteket. A kollégák részvétele ezeken a napokon 75-80%-os, amely kimagaslóan jó a környező megyékhez viszonyítva.

A megyei könyvtár jelentős helyismereti gyűjteménnyel rendelkezik, cikkadatbázisunk kiemelkedő a könyvtárak között is. A részlegben dolgozó kollégák gyakran segítenek a kistéleplési könyvtárosoknak a településükkel kapcsolatos információk kutatásában, ők pedig elküldik a megyei könyvtárnak azokat a periodikákat, amelyek a településükön jelennek meg.

Kidolgoztunk egy számítógépes tanfolyam tematikát „Ismerkedés a számítógéppel” címmel, elsősorban az idősebb korosztály részére. Van olyan település, ahol ezt az oktatást a kistéleplési kolléga tartja, más településeken viszont a megyei könyvtár kollégája. Ehhez a képzéshez beszereztünk 10 darab laptopot, amit szükség esetén az adott kistéleplés számára biztosítani tudunk. Ezt a használoképzést a 2020-as évben is folytatjuk.

A kistéleplési önkormányzatokat 2020-ban is folyamatosan tájékoztatjuk az aktuális pályázatokról.

A EUROPE DIRECT vezetőjétől folyamatosan kapunk tájékoztató anyagokat, amelyeket kiosztunk a kistéleplésen élőknek. Ezen kívül a vezetője rendszeresen tart előadást a kistéleplési könyvtárakban az európai unióval kapcsolatban. 2020-ban folytatódik ez a típusú együttműködés.

2.4. Közösségi szolgáltatások

A KSZR szolgáltatás keretén belül fontos elem a rendezvények szervezése a kistéleplési könyvtárakban. 57 előadóval dolgozunk együtt. Minden évben csatlakozik 5-6 új előadó a csapathoz. A programokat négy csoportba soroljuk: író-olvasó találkozók, zenés-verses rendezvények, ismeretterjesztő előadások, gyermekrendezvények. Az elvárásunk az, hogy mindegyik programtípusból valósuljon meg legalább egy a településen az adott évben.

Kínálatunkban igyekszünk figyelembe venni a korosztályi igényeket, sajnos a 20-60 év közötti korcsoportot nehezen tudjuk mozgósítani. A programok közönsége elsősorban a gyerekekből és a nyugdíjasokból kerül ki.

Vannak új típusú rendezvények is, ilyen például az egyre több kistéleplésen szervezet baba-mama klubok. Ezeknek a csoportoknak Süni-zenét és Ringató foglalkozást szervezünk több alaklommal az év folyamán.

A KSZR támogatás segítségével olyan településeken is szerveztünk programokat, ahol egyébként elenyésző a forrás a fenntartó részéről a kulturális programok szervezésére. Az előadók listájának összeállításánál fontos szempont a minőség mellett, hogy tolna megyei lakos legyen a művész.

2020-ban is a szokásos módon szervezzük a rendezvényeket. A kistélepléseknek év elején kiküldjük az előadók listáját és ők február végéig leadják az egész éves programtervüket.

A KönyvtárMozi szolgáltatást 22 kistélepülési könyvtárban lehet igénybe venni Tolna megyében. 2019-ben 72 alkalommal volt vetítés a megyében, sajnos 4 településen nem volt vetítés, aminek elsősorban az az oka, hogy személyi változások történtek a kistélepülési könyvtárban. 2020-ban szeretnénk elérni, hogy ott is elinduljon ez a szolgáltatás, ahol ugyan a regisztráció már megtörtént, de még nem volt filmvetítés. Célunk még a vetítések számának növelése és igény szerint új települési könyvtárak csatlakozását is előkészítjük az év folyamán. Évről évre egyre több település csatlakozik az országos könyvtári programsorozatokhoz: tavasszal az Internet Fiestához, ősszel az Országos Könyvtári Napok programjaihoz. Ez utóbbihoz 2019-ben 278 programot szerveztünk, 93 településen Tolna megyében. Ez 85%-os részvételi arány a megye összes településéhez képest. 2020-ban szeretnénk ezt a százalékos arányt növelni és legalább 90%-ot elérni a részvételi arányt illetően.

Idén is lesz alkotói pályázatunk alsó tagozatos diákoknak. A legjobbaknak egynapos kirándulást szervezünk a Pörbölyi Ökoturisztikai Központba.

2020. augusztusában háromnapos önismereti tréninget szervezünk a kistélepülési kollégáknak a Pörbölyi Ökoturisztikai Központban Luzsi Margó vezetésével.

Legújabb szolgáltatásunk, hogy a könyvtár kisbuszával kitelepülünk a kistélepülések rendezvényeire, ahol könyvekkel, folyóiratokkal, játékokkal népszerűsítjük a könyvtári szolgáltatásokat. Ezt a fajta marketing tevékenységet 2020-ban is folytatjuk és azt tervezzük, hogy a nyár folyamán 5-6 kistélepülés rendezvényén ismét jelen leszünk.

2.5. Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékkal élők számára

2020-ban is rendelni fogunk öregbetűs könyveket, hangos könyveket, fejlesztő játékokat a szolgáltatóhelyek számára. Ezen kívül szakmai napokon továbbra is népszerűsítjük a megyei könyvtár házhoz szállítás szolgáltatását és arra biztatjuk a kistélepülési könyvtárosokat, hogy a településükön is valósítsák meg ezt a fontos szolgáltatást. Ehhez módszertani segítséget is nyújtunk számukra.

Fontos szempont a szolgáltató helyek külső-belső akadálymentesítése is. 2019-ben a szolgáltató helyek kb. fele volt akadálymentesített. 2020-ban a Tolna megyei KSZR munkatársai folytatják a polgármesterekkel való megbeszéléseket, felhívják a figyelmüket a problémára, segítenek a megoldás keresésében.

2.6. Szakmai képzés, továbbképzés

Továbbra is az eddigi gyakorlatnak megfelelően 3 szakmai napot tervezünk a szokásos 4 helyszínen, 4 időpontban. Év elején a statisztikával, beszámolókkal, tervekkel foglalkozunk. Májusban a nyári programok és az eltelt félév értékelése a téma, ekkor tervezünk egy külsős előadót is hívni. Szeptemberben az OKN és a használói elégedettség mérések kiértékelése lesz a téma.

A tervek szerint 2020-ban is két alkalommal részt veszünk regionális szakmai megbeszélésen, amelynek célja, hogy a tágabb régióban KSZR ellátást végző megyei könyvtárak munkatársai (Baranya, Somogy, Tolna, és Zala megye) minél több jó gyakorlatot osszanak meg egymással és megvitathassák a felmerülő problémákat is.

2.7. Eszközbeszerzés

A Tolna megyei KSZR 2020-ban is tovább folytatja a kistélepülési szolgáltató helyek IKT eszközökkel való ellátását. Erre az évre tervezett eszközök: 10 db asztali számítógép könyvtárosoknak, 20 db asztali számítógép használóknak, 8 db hordozható számítógép használóknak és 15 db multifunkciós eszköz. A kistélepülési könyvtárakban fontos az egyéb technikai eszközök megléte is, így 2020-ban is vásárol a Tolna megyei KSZR fényképezőgépet, projektort, diavetítőt, laminológépet.

A szolgáltatóhelyek bútorfejlesztése kapcsán kiemelten fontos a gyerekbútorok beszerzése. 2020-ban a tervek szerint KSZR forrásból 3 településen fog a bútorzat teljesen megújulni, valamint kisebb fejlesztések is lesznek (gyerekbútorok, számítógépasztalok, folyóiratpolcok stb.). 2020-ban 2 települést támogattunk szakmailag az NKA-hoz benyújtandó bútorpályázat kapcsán: bútorok tervezésével, árajánlatok beszerzésével, szakmai program és javaslat megírásával. Reményeink szerint így összesen 5 kistélepülési könyvtár bútorzata fog megújulni teljesen.

Beszerzett eszköz megnevezése	2019- ben már meglévő	2020 KSZR	2020 egyéb
Szolgáltatások kísértékű tárgyi eszközei			
Fejlesztő játékok, eszközök	105	25	
Kiegészítő célbútorok, berendezési tárgyak	114	45	
Számítástechnikai eszközök, elektronikai eszközök részletezve:			
asztali számítógép+monitor munkaállomás (könyvtáros)	87	10	
asztali számítógép+monitor használók számára	274	20	
hordozható számítógép (könyvtáros)	70	2	
hordozható számítógép (használók számára)	79	6	
tablet	48		
projektor	59	2	
nyomtató	78		
szkenner	15		
multifunkciós eszköz (nyomtató, szkenner)	77	15	
digitális fényképező	56	5	
vetítövásznon	42	2	
DVD lejátszó	18		
televízió	52		
CD lejátszó	18		
hangosító eszköz	30		
lamináló	36	4	
spirálozó	19	2	
asztali vágó	20		

szék	52	60	
diavetítő	9	5	
pendrive	24	15	
porszívó	8	4	
okos telefon	22		
kiállítási vitrin	2		
hifitorony	2		
lemezjátszó	1		
videokamera és állvány	3		
fejhallgató	19	6	
szőnyeg	36	10	
irodaszék	10	3	
babzsák	48	12	
WIFI router	7		

2.8. A megyei könyvtár által a kistérségi megállapodásban vállalt további szolgáltatás

2020-ban is 2 települést támogattunk szakmailag az NKA-hoz benyújtandó bútorpályázat kapcsán: bútorok tervezésével, árajánlatok beszerzésével, szakmai program és javaslat megírásával.

2020-ban is 7 kistérségi könyvtár saját állományát beszállítjuk a megyei könyvtárba, nyilvántartásba vesszük, vonalkóddal és egységes jelzettel ellátjuk majd retrospektív feldolgozzuk a megyei közös adatbázisban. Visszaszállítás után segítünk a szakrend kialakításában.

2020-ban az önkormányzatokkal kötött megállapodási szerződéseket felülvizsgáljuk, mivel módosítások szükségesek, leginkább a nyitvatartási időt illetően. Több, leginkább 500 fő alatti településen okoz problémát a megállapodási szerződésben rögzített nyitvatartási idő.

3. Szolgáltató könyvtár

A Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár évek óta épületgonddal küzd. Az 1961-ben átadott épületet 60.000 kötet befogadására tervezték és az akkori követelményeknek megfelelt. Az évek folyamán, mint a nagyságát, mint a helyiségek elosztását tekintve korszerűtlen lett.

A KSZR feladatokat a 2. emeleten 4 db, egyenként 12 négyzetméteres helyiségben látjuk el. Az intézmény dolgozóinak száma 31 fő, ebből 25 szakalkalmazott. Ebből 5 fő dolgozik főállásban a KSZR-ben.

A modern városok program keretében várhatóan 2021-ben új könyvtár épül, amely a KSZR feladatok elvégzéséhez is jobb körülményeket fog biztosítani.

A Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár hálózati, módszertani központként Tolna megye valamennyi településén működő könyvtár, könyvtári szolgáltató hely munkáját segíti: szakmai támogatást biztosít pályázatírásban és a pályázati projektek elvégzésében; szervezi a könyvtári továbbképzéseket megyei szinten; továbbra is elvégzi a megyében működő könyvtárak kötelező éves statisztikai jelentésével kapcsolatos feladatokat; elkészíti a KSZR beszámolót, munkatervet; valamint 2020. május 31-ig a települési önkormányzatok felé beszámol a 2019-ben elvégzett feladatokról.

Intézményünk a Corvina integrált könyvtári programot használja, két adatbázist építünk, egyik a saját állomány nyilvántartása, a másik egy közös megyei adatbázis, amely a KSZR szolgáltatóhelyek állományát, a megyei könyvtár saját állományát és 6 önálló könyvtár állományát tartalmazza.

2020-tól a könyvtárosi gépek távfelügyeletére és karbantartására, az új eszközök kiszállítására, telepítésére vállalkozói szerződéssel egy informatikai céget alkalmazunk.

Intézményünk 1 sofőrrel és 5 gépkocsival rendelkezik, ebből adódóan a megyei könyvtár dolgozói is vezetik az autókat.

4. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása

2019-ben a Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár pályázott a „Minősített Könyvtár” címre, melyet sikeresen el is nyert.

Intézményünk elkötelezett a minőségelvű működés mellett, tevékenységét a minőségmenedzsment szempontjait szem előtt tartva végzi 2020-ban is.

2019-ben több elégedettségi kérdőívet is kitöltöttünk a Tolna megyei KSZR keretein belül: egyrészt a kistélepülési könyvtárosokkal, másrészt azokkal a kistélepülésen élő emberekkel, akik

nem használják a település könyvtárát. A kistelepülésen dolgozó kollégák a KSZR működését illetően mondták el a véleményüket, immár harmadik alkalommal (2014-ben és 2016-ban volt már ilyen kérdőív). Ezáltal az eredmények összehasonlíthatók a korábbi évek adataival. Az elemzések után levontuk a következtetéseket és elvégeztük a szükséges változtatásokat. A könyvtár nem használó lakosoknál arra voltunk kíváncsiak, hogy mi az oka annak, hogy nem használják a könyvtárát és melyek azok a szolgáltatások, amelyek miatt szívesen válnának könyvtárhasználókká. 2020-ban folytatjuk a kérdőíves elégedettségmérést. Idén a kistelepülési könyvtárakat használókkal töltetünk ki elégedettségi kérdőívet.

A tavalyi év utolsó szakmai napján felkértük a kistelepülési könyvtárosokat, hogy készítsék el a saját partnerlistájukat. Röviden ismertettük a partnerlista fontosságát és sablont is mutattunk nekik. 2020. első harmadában minden kistelepülési könyvtáros elkészíti a saját partnerlistáját.

A rendezvényekről egységes minta alapján beszámolókat, fényképeket készítenek a szolgáltató helyeken dolgozó munkatársak, amit a kapcsolattartó kollégák számára továbbítanak.

A szolgáltató helyeken bekövetkezett változásokról az önkormányzatok feladata azonnal értesíteni a megyei könyvtárát, sajnos ez nem minden alkalommal valósul meg.

Megbízható, minőségi ellátást nyújtó szállítókat alkalmazunk, ezért a beszerzések kiszámíthatóak és tervezhetőek, a beszerzett eszközök jó minőségűek.

Továbbra is szorgalmazzuk a gépi kölcsönzés bevezetését minél több szolgáltatóhelyen.

Négy megyés együttműködésünknek köszönhetően 2018-ban elkezdtük egy szolgáltatási alapismereteket tartalmazó szakmai kézikönyv összeállítását, amely tartalmazza az általános könyvtári ismereteket. 2019-ben befejeződött ennek a dokumentumnak a szerkesztése. 2020-ban feladatunk ennek bemutatása szakmai napokon és kiosztása a kistelepülési könyvtárosoknak.

A szemléletváltásnak köszönhetően a tolna megyei KSZR működése is hatékonyabb lett az elmúlt évek során.

5. Kommunikáció dokumentálása

A rendezvényekről hírek jelennek meg elsősorban helyi médiában, az írott és elektronikus sajtóban. A Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár nagyobb rendezvényeinek propagálására rendszeresen sajtóhírt készít és sajtótájékoztatót szervez. Minden rendezvényről fotódokumentáció, illetve a nagyobb rendezvényekről rendszeresen videófelvétel készül, amely felkerül a megyei könyvtár honlapjára, facebook oldalára.

A megjelent cikkeket, hanganyagot, fotókat, videófelvételt a helyismereti osztály rendszerezi és gyűjti.

Szekszárd, 2020. március 27.